

vénytársaságok és szövetkezetek az új költségvetés alapján annyi adót fizetnek, amennyit a szanalási program értelmében a közkereseti és betéti társaságokkal együtt az összes adóalanyoknak kellett volna fizetniök. Ha még hozzávesszük ehhez azt, hogy a szövetkezetek igen erős adókedvezményekben részesülnek, a helyzet az, hogy a részvénytársaságok sokkal fokozottabb terheket viselnek, mint amennyit a szanalási program célszerűnek és helyesnek tartott.

Hasonló a helyzet a jövedelemadónál is. Pénzügyminiszteri nyilatkozat szerint a földbirtok jövedelemadójából az elmúlt esztendőben 18 millió aranykorona folyt be. Ez a 18 millió aranykorona 261 milliárd papirkoronát tesz ki. Minthogy pedig a jövedelemadó összes bevételére 520 milliárd koronát irányoz elő a kormány, 259 milliárd korona jövedelemadó esik a jövedelemadó alanyainak nem őstermelő tömegére, közöttük tehát első sorban a kereskedőre és az iparosra.

De a városi lakosság még nagyobb túlterhelését látjuk az esetben is, ha összehasonlítjuk az eddigi költségvetés adatait a tavalyi költségvetéssel.

A tavalyi költségvetés pl. házadóra 78 2 milliárd koronát irányozott elő, az idei 290 milliárdot. A házadó bevételeinek növekedése tehát csaknem 300%.

Társulati adóra a tavalyi költségvetés a közkereseti és betéti társaságok adójával együtt 78.2 milliárdot irányozott elő, az ezidei 108.7 milliárdot a közkereseti és betéti társaságok nélkül. Az adóteher növekedése tehát — figyelmen kívül hagyva az adóalanyok egy részének a társulati adó alól történő kivonását — 50%.

A kincstári házhásonrészesedés annak ellenére, hogy annak kulcsát a felére szállították le és hogy mentesítették a házhásonrészesedés alól a mezőgazdasági lakosság legnagyobb részét (a háromszobás családi házaknak a kincstári házhásonrészesedés alól történő kivonásával) csupán mintegy 15%-os csökkenést mutat.

Dr. Bodroghy József.

A pengővaluta törvényjavaslat. Az utolsó hetekben a pénzügyi köröket erősen foglalkoztatta Magyarország új valutájának kérdése. Az ezzel kapcsolatos vitába lapunk belekapcsolódni nem kívánt, mert a vita centrális problémáit nem pénzügyi jogi, hanem közgazdasági jellegűeknek tekintette. A pénzügyminiszter ur a nemzetgyűlés elé terjesztette a pengővalutáról szóló törvényjavaslatát. Ezen kormányzati aktus a valuta-vita befejezését jelenti. A javaslatról meg kell emlékeznünk, mert az a jogi életben is súlyos jelentőséggel bír.

A javaslat bevezető rendelkezései az ércpénzekről, a pénzverésről és az ércpénzforgalomról rendelkeznek. Ezen fejezetben foglalt szakaszok határozzák meg az új valutának a papir és az arany értékéhez való viszonyát is. E fejezetben tartalmazott rendelkezések már közismertek.

A törvényjavaslat második fejezete a pengővalutában való kötelező számítást írja elő. Egyaránt vonatkozik ez 1927. január 1-től kezdődőleg a magánosokra, közületekre, közjogi jellegű testületekre és hatósági, valamint bírósági enunciaciókra. A vámtartozások megállapítása és teljesítése képezik az egyedüli kivételt.

A javaslat harmadik fejezete a pengővalutának a fennálló és ezután kötendő jogviszonyok keretében való alkalmazásáról rendelkezik. Ezen fejezet számíthat legtöbb érdeklődésre a jogászközönség körében. Az e fejezetben tartalmazott legfontosabb rendelkezések a következők:

1. Ha valamely 1927. január 1-je után keletkezett jogviszonyban pénzösszeg határoztatik meg a valuta közelebbi megjelölése nélkül, akkor ez pengő összegnek számít.

2. Minden koronában kifejezett fizetési kötelezettség 1927. január. 1-től kezdődőleg pengővalutában teljesíthető.

3. Oly pénztartozás, amely 1923. február 10-ike után kontraháltatott és effektíve belföldi aranyérmében fizetendő, az adós választása szerint a pengővaluta aranyérméivel is kiegyenlíthető.

4. Azon pénztartozások tekintetében, amelyek 1923. február 10-ike előtt keletkeztek, — kereskedelmi ügyleten, váltón, avagy egyéb magánjogi címen alapulnak, effektív aranyban, avagy külföldi arany értékekben, vagy belföldi aranyérmékkel fizetendők, — a fennálló jogszabályok maradnak továbbra is hatályban.

Földbirtokjövedelem és földérték. A jövedelem és vagyonadóra vonatkozó hivatalos összeállítás és a kapcsolatos végrehajtási utasítás a földbirtokból eredő jövedelemnek és a földbirtok vagyonértékének megadóztatása tekintetében nagyban és egészben csak általános rendelkezéseket tartalmaz. A részletes intézkedéseket a pénzügyminiszter ur a 87845/925. számú és a 44300/925. sz. rendeletekkel tette meg. Ezen rendeletek azután a legrészletesebben szabályozzák a vonatkozó kérdéseket. Ma, amikor megindul országsszerte az adófelszólamlási bizottság tárgyalási ciklusa, vagyis az adózók kontradiktórius harca a kincstárral, alkalmasnak látjuk az időt arra, hogy a fentidézett rendeleteknek intézkedéseit röviden ismertessük.

A földbirtokok jövedelmének kivetéséhez már a mult esztendőben is egy sematikus táblázatot bocsátott közre a pénzügyminiszterium. Az érdekeltségek köréből az a kívánság merült fel az idén is, hogy újból ily táblázat adassék ki. A pénzügyminiszterium e kívánságnak megfelelt és a 87845/925. sz. rendelet lényegileg nem egyéb, mint egy a földbirtokból eredő jövedelmek becsléséré vonatkozó sematikus táblázat és ennek magyarázata.

A jövedelmeket a pénzügyminiszter a táblázatból kitűnőleg általában magasabbra taksálta, mint a tavalyiakat. A rendelet erre vonatkozólag tartalmaz némi indokolást; a valódi célt azonban valószínűleg a földbirtokból eredő adójövedelmeknek legalább valamelyes emelése képezte. Megemlítendő, hogy a kisebb birtokok jövedelmét a miniszterium többre becsüli aránylagosan, mint a nagyobb birtokok jövedelmét, még pedig azért, mert a kisebb birtokoknál a tulajdonos megtakarítja az idegen munkaerő alkalmazásának költségeit. Egyébként ezen aránylagosan magasabb becslés többszörösen ellensúlyoztatik az adó progresszivitásával.

A sematikus táblázat a földbirtokok kataszteri jövedelmét tekinti kiinduló pontnak és kimutatja azt, hogy birtoknagyság szerint változóan